

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.251.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9854 Pani Posłanki Iwony Marii Kozłowskiej wraz z grupą posłów, w sprawie uregulowania działalności kancelarii prawnych reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami w postępowaniach przed wojewódzkimi zespołami do spraw orzekania o niepełnosprawności, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Do Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej napływają w ostatnim czasie informacje dotyczące działalności kancelarii prawnych oferujących usługi w zakresie składania wniosków o wydanie decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia oraz ponagleń na długotrwałość prowadzonych w tym zakresie postępowań.

Zgodnie z art. 6 b⁴ ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 44) wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia może zostać złożony przez osobę upoważnioną do reprezentowania pełnoletniej osoby z niepełnosprawnościami. Ustawa nie zawiera innych regulacji dotyczących czynności ustanowienia pełnomocnika, dlatego zgodnie z art. 66 tego aktu w sprawach nieunormowanych jego przepisami stosuje się Kodeks postępowania administracyjnego, Kodeks cywilny oraz Kodeks pracy. Procedura prowadzenia spraw przed wojewódzkimi zespołami jest procedurą administracyjną, prowadzoną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 kwietnia 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), (dalej kpa). Zgodnie z art. 32 kpa strona może działać przez pełnomocnika, chyba że charakter czynności wymaga jej osobistego działania.

Art. 33 kpa stanowi, że pełnomocnikiem strony może być osoba fizyczna posiadająca zdolność do czynności prawnych. Procedura administracyjna nie zawęża więc kręgu osób, które mogą reprezentować stronę postępowania. Może to być członek rodziny albo zupełnie obca osoba, spełniająca warunek posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych.

Pełnomocnictwo w postępowaniu administracyjnym powinno zostać udzielone na piśmie lub zgłoszone ustnie do protokołu (art. 33 § 2 kpa). Stosownie do art. 33 § 3 kpa pełnomocnik dołącza do akt oryginał lub urzędowo poświadczony odpis pełnomocnictwa. Adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, a także doradca podatkowy mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa oraz odpisy innych dokumentów wykazujących ich umocowanie. Organ administracji publicznej może w razie wątpliwości zażądać urzędowego poświadczenia podpisu strony.

Pełnomocnictwo może obejmować upoważnienie do prowadzenia wszelkich spraw, do prowadzenia poszczególnych spraw lub ich części albo do reprezentowania tylko w niektórych czynnościach. Ustanowienie pełnomocnika w postępowaniu przed wojewódzkim zespołem jest czynnością dobrowolną, podejmowaną przez stronę w wyniku jej autonomicznej decyzji.

W większości przypadków osoby z niepełnosprawnościami, które nie mogą liczyć na wsparcie członków rodziny, chcące skorzystać z pomocy prawnej przy złożeniu wniosku

o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, nawiązują współpracę nie z osobą wykonującą zawód zaufania publicznego, która profesjonalnie zajmuje się świadczeniem pomocy prawnej, ale z przedsiębiorcą wykonującym działalność gospodarczą w zakresie podejmowania działań zmierzających do uzyskania świadczeń należnych z różnych tytułów, np. wyższych odszkodowań za szkody komunikacyjne (tzw. kancelaria odszkodowawcza), czy pomoc w uzyskaniu wyższego świadczenia pielęgnacyjnego albo świadczenia wspierającego. Naraża to osoby potrzebujące na ryzyko nieotrzymania fachowej pomocy prawnej.

Istotnym problemem związanym z działalnością tych podmiotów jest wysokość pobieranego przez nie honorarium. Z informacji uzyskanych od Wojewódzkich Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, które wydają decyzje ustalające poziom potrzeby wsparcia wynika, że kancelarie te pobierają wynagrodzenia w wysokości stanowiącej wielokrotność kwoty miesięcznego świadczenia. Należy podkreślić, że świadczą one usługi na zasadzie wolności gospodarczej, a Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej nie posiada instrumentów prawnych, które mogłyby zmniejszyć albo wyeliminować ich udział w postępowaniach przed Wojewódzkimi Zespołami do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, jak również wpływać na wysokość pobieranych przez nie wynagrodzeń.

Problem ten wskazywał Trybunał Konstytucyjny, zwracając uwagę na konieczność wprowadzenia odpowiednich regulacji i określenia, co jest działalnością regulowaną - czyli czym zajmują się radcowie prawni, adwokaci czy notariusze, a co jest działalnością nieregulowaną, dostępną dla wszystkich.

Kwestia regulacji działalności kancelarii prawnych, w tym reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami w postępowaniach przed Wojewódzkimi Zespołami do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności nie należy do właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Regulacja tego zagadnienia, jak również zapewnienie bezpłatnej pomocy prawnej osobom poszkodowanym, należy do właściwości Ministra Sprawiedliwości.

Celem zapewnienia bezpieczeństwa osobom z niepełnosprawnościami korzystającym z pomocy pełnomocnika, zwróćę się do Ministra Sprawiedliwości o wskazanie możliwych do podjęcia działań, które zwiększałyby ochronę tej szczególnie wrażliwej grupy społecznej.

Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej nie otrzymał zgłoszenia o nieuprawnionym pozyskaniu danych osób z orzeczeniami o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Informacje otrzymane od Wojewódzkich Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wskazują, że pozyskane przez nieuczciwe kancelarie informacje nie pochodziły z organów orzeczniczych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/